

Järva Valla Leht

jarvavald.kovtp.ee

NR 2 (36)

JAANUAR 2020

ILMUB KAKS KORDA KUUS

Nurme kooli rajakaamerasse jäänud hallpea-rähn ehk hallrähn kuulub rähnlaste sugukonda. 2012. aastal arvati ta Eestis III kaitsekategooriasse. Sagedamini võib teda kohata Kesk- ja Lõuna-Eestis ning Saaremaal.

www.facebook.com/pg/rajakaamera/videos/

Päinurmes elutsev hallrähn on vaatajate seas populaarne

ARNIKA TEGELMANN

Rajakaamera pakub põnevaid kohtumisi lindude ja loomadega ning annab põhjuse tihemini looduses uida-ta. Liikumisega liituma on oodatud kõik õppe-asutused.

Õpetaja Niina Pihelgas ütles, et loodusõpe baseerub Nurme kooli Päinurme õppekohas kolmel L-il: loodusel, loovusel ja liikumisel, on valikaine ja toimub tsükliõppena. Looduses olemisel on selles suur osa, muidu jäävad lapsed looduskaugeks. Pihelga

meelest on lugu hull, kui lapsed ei tea, et lisaks lillale on ka valgeid sireleid, või ei erista rediseid kibuvitsamarjadest. Seepärast rõõmustas kogu koolipere, kui Helen Arusoo tuli 2018. aastal kooli mõttega rajakaamerast. Ap-pi tuli Koigi küla mees, loodus-fotograaf Tarmo Mikussaar, kes on osalenud ETV saate „Osoon“ kaasautorina loomailu tege-mises ja operaatorina mängu-filmi „Eia jõulud Tondikakul“ loodusvõtete jäädvustamisel. „Tema teab neid kohti ja otsis meie looduskamerasse koha kuus kilomeetrit Päinurmest eemal metsas,“ ütles Pihelgas. „Mets ja looduses olemine mõjuvad lastele teraapiliselt.“

Elamusi ei tulnud kaua ooda-ta: esmalt jäi kaamera ette ilves

ja siis karu. „Paarinädalaste intervallidega käisime oma kaame-rat vaatamas. Olime väga entu-siastlikud. Aga jutud levisid ja kui ühel päeval kaamera juurde jõudsimel, olid lumel ATV jäljed, kaamera mälukaart tühi ning järgmisel korral oli see hoopiski kadunud,“ rääkis Pihelgas.

Seepärast kolis kool kaamera Päinurme tagasi ja läinud aastal vaadeldi linde. Sedapuhku tabas kaamera lisaks pasknäa-ridele, kirjurähnidele, tihastele ja teistele Päinurmes elavatele tiivulistele ka haruldase hall-pea-rähni külaskäigu. „Me ei osanud teda algul määratagi. Meie õhinat jagasid Facebooki loodussõbrad. Hallpearähni videot on vaadatud üle 6300 korra,“ ütles Pihelgas.

Kõige paremad tabamused on kahel aastal jõudnud Nurme kooli kalendrisse.

MTÜ Aasta Loom eestve-daja Helen Arusoo on võtnud koolide loomakaamerad oma südameasjaks. „Kaameraid on 13. Novembris olid koolid, kel on rajakaamera, Päinurmes õppepäeval. Eile (20. jaanuaril – toim) panime kaamera Värskasse. Osa koole, kel kaamerad tellitud, pole jõudnud neid veel üles panna,“ rääkis Arusoo ja kutsus liituma. „Meie veame eest ja juhendame, kuhu see panna. Algne mõte oli, et kaamera ostavad lapsed, sest muidu ei teki omavastutust: panevad igauks kümme eurot, mis on odavam kui teatripilet, ja vaadata on nii palju! Kuigi paljudes kohtades,

kus on vähem õpilasi, on kaa-mera ostnud kool. Ka siis on teine tunne.“

Järva vallast on ainsana ra-jakaamera liikumisega liitunud Nurme kool, kuigi huvilisi on olnud teisigi. „Soovitan soojalt. Järvamaa on Eesti loomarik-kaim kant. Ja Järva valla vapi-loomaks on meie rahvusloom hunt – siin on, mida filmida. Seda tõestas ka Nurme koo-li kaamera, mis püüdis kohe esimesel aastal pildile ilvese ja karu,“ ütles Arusoo.

Kaameraid palju lõhutatud ega varastatud pole. Pihta pandi see Kiviõlis. „Keeni kooli õpilased panid juurde sildi „Koolilas-te kaamera, palun ära puutu!“. See aitab ka,“ soovitas Arusoo. Tema meekest võis Nurme kooli

kaamerasilma ette jääda keegi, kes seda ei tahtnud, ja seepä-rast mälukaardi võtta. Arusoo pani ette, et Nurme koolgi võiks proovida kaamera uuesti kau-gemale metsa viia, sest õelust ja vargusi on tegelikult vähe ja risk pole suur. „Ärge kartke kaugust, sest kaamera juurde minnes saa-vad selgeks puud ja põõsad, saab looduses liikuda ja ikka jääb midagi huvitavat silma. Uidata on oluline, et kasvõi aastaaegu märgata.“

Kõige rohkem loomi-linde on kaameras kohanud Kiviõli I keskkool ja Nurme kool, mõle-mas on saadud kokku 23 liiki. Teistel koolidel on keskmiselt 11 liiki külalisi.

Huvilised võivad kirjutada helen.arusoo@gmail.com

IN MEMORIAM

Ahti Karon

22.VIII 1975 – 16.I 2020

Teatame kurbusega, et 16. 01. 2020. aastal lahkus pärast rasket haigust meie hulgast Järva Vallavolikogu aseesimees Ahti Karon.

Esimest korda kandideeris Ahti vallavolikokku 2002. aastal. „Mind kutsus kandideerima endine Koeru vallavanem Jaago Kuriks. Ja ma osutasin kohe ka valituks. Vaadati, et noor mees, kuigi mu hääletasaak polnud suur. Kui selle koosseisuga lõpetan, tuleb 20 aastat volikogutööd täis,“ ütles Ahti 2018. aasta märtsis Järva Valla Lehele antud intervjuus. Ahti volikogutöö kestis 18 aastat.

Ahti oli otsekohese ütlemise ja suure südamega talumees, kes pidas Tudre külas põlistalu, jätkates seal vanaisa alustatud tööd. Lisaks talule tegutses Ahti aktiivselt ka Koeru vallavolikogus ning jätkas Järva vallas. Valla juhtimise osas oli ta konkreetne, öeldes, et kõige tähtsamad valla arengus on inimestevahelised suhted ja konstruktiivsed debaadid volikogus.

Järva Vallavolikogu esimees Jüri Ellram kohtus Ahtiga viimast korda kolm päeva enne tema lahkumist igaviku teele. „Oma tervisest ei rääkinud ta sõnagi. Kõik meie jutud olid tulevikku suunatud. Kuidas Järva vallas asjad edasi lähevad, kuidas majandada nii efektiivselt, et saaks jätkata lastele hea hariduse andmist. Rääkisime, kui tähtsad on suhted ja teineteisemõistmine. Rääkisime ka sellest, et tema enda lapsed jätkavad tema tehtud tööd talus ja sirguvad koos selle metsaga, mille ta on kasvama pannud. Ahti oli suure südamega inimene.“

Ka Järva vallavanem Rait Pihelgas tunnistas, et Ahtiga viimastel aegadel suheldes oli ta olenemata haigusest entusiasmis täis ja optimistlik. „Tunneme siiralt kaasa Ahti lähedastele. Taaskord on meie meeskonnast lahkunud inimene, keda jääme mälestama ja igatsema.“

XIV admiral Pitka mälestusmatk toimub 16. veebruaril

Pühapäeval, 16. veebruaril toimub XIV legendaarsele Vabadussõja kangelasele, kontradmiral Johan Pitka mälestusele pühendatud rahvamatk, mis saab traditsiooniliselt alguse admiralide sünnikodu juurest Järva-Jaani lähistelt Jalgsemalt ning lõpeb Peetris.

Matka start antakse 16. veebruaril kell 11 Jalgsemalt, selle ligikaudne pikkus tavaks saanud trassil on 20 kilomeetrit. Matkaga on võimalik liituda ka Järva-Jaani kultuurimaja juurest orienteeruvalt kell 11.45 ning lühem matkatee on 13 kilomeetri pikkune.

Kaitseliidu Järva maleva noorteinstruktor Urmas Piigert ütles, et Jalgsemalt alustavad matkalised saavad oma sõiduki jätta Peetri kiriku parklasse, kust Kaitseliit korraldab eelregistreeritud soovijatele transpordi Jalgsemale. Selleks tuleb matkalistel koguneda Peetrisse kell 9.30–

10. Kaitseliidu masinad väljuvad Peetrist Jalgsemale kell 10. Piigert rõhutas, et mujalt transpordi matkalistele raja alguspunkti ei korraldata.

„Soovitame matkale valida ilmastikuks sobilik riietus ja pikaks jalutuskäiguks mugavad jalanõud. Kuna trass kulgeb maanteel, on tähtis järgida ohutu liiklemise tava ning soovitatavalt kanda helkurvesti,“ ütles Piigert.

Rajale on mõistlik toonuse tõstmiseks kaasa võtta sooja jooki ja suupisteid. Kui jõud teekonnal peaks raugema, hoolitsevad korraldajad, et maha jääjad saavad väikebussiga matka lõpp-punkti ning vajadusel antakse esmaabi. „Matkarajal pakume kosutavat kuuma teed ja pirukaid, lõpp-punktis ootab matkajaid soe supp. Noorkotkad ja kodutütred ergutavad matkalisi trassile seatud kolmes punktis ülesannetega. Rajal saab võtta õnnelooši ja matka

lõpus on viktoriin,“ täpsustas Piigert. Õigesti vastanute vahel loositakse 17. veebruaril välja üks võitja, kelle nimi avaldatakse pressis ja kellel palutakse võidule järele tulla.

Õnnelooši auhinnad panevad välja KL Järva malev, Järva Vallavalitsus, Järvamaa Spordiliit ja Järvamaa Muuseum ning viktoriini parimale Järvamaa Omavalitsuste Liit.

Andmaks matkale rahvusliku hõngu, kutsuvad korraldajad üles võtma kaasa suuri ja väikseid rahvuslippe.

Matka osalustasu on 1 euro, mis tasutakse lõpp-punktis Peetris. Varem matkal osalenud hoidku ligi eelnevatelt admiralimatkadelt saadud matkakaart, sest kõik templiga varustatud kaardid osalevad loosimisel. Kõik esmaosalejad saavad omale uue matkakaardi. Nende vahel, kes on osalenud kolm või enam korda, loositakse välja sepiastatud Admiralimõök.

Matk lõpeb orienteeruvalt kell 16.30.

Matkale saab registreeruda 10. veebruari kella 23.59ni. Registreeruda saab internetikeskkonnas <https://docs.google.com/forms/d/1YJjqpTFWufPPau5xf1V3JmtobgieIzER-vZ6BH5KMCI/edit> või Kaitseliidu Järva maleva telefonil 717 9749.

Matka korraldavad Kaitseliidu Järva malev, Naiskodukaitse Järva ringkond, Noorte Kotkaste Järva malev, Kodutütard Järva ringkond koos oma koostööpartnerite Järva Omavalitsuste Liidu, Järva Vallavalitsuse, Järvamaa Spordiliidu ja Järvamaa Muuseumiga.

2019. aastal osales matkal 470 inimest, Admiralimõõga võitis loosiga Laura-Liisa Kool.

Täiendav info matka kohta: Urmas Piigert, KL Järva maleva noorteinstruktor tel 717 9717, 525 3860, e-mail urmas.piigert@kaitseliit.ee

1. märtsist saab politseid kutsuda vaid numbrilt 112

ANNE HINDREUS

Häirekeskuse Lääne keskuse ennetusjuht

1. märtsil suletakse seni politsei kutsumiseks kasutusel olnud lühinumber 110. Järvamaalt tehti möödunud aastal vanale politsei lühinumbrile hinnanguliselt kakssada kõnet.

Alates möödunud aasta suvest informeerib automaateavitus helistajaid nende kõne suunamisest hädaabinumbrile 112. 1. märtsist kõnesid ei suunata ja automaateavitus informeerib helistajat, et number

on suletud ja valida tuleks 112. Politsei vana lühinumbri sulgemine lõpetab riikliku projekti ühtse hädaabiteenuse loomiseks ja selle tulemusel jääb Eestis kasutusele üks hädaabinumber 112, kust saab kutsuda appi nii politseid, päästet kui ka kiirabi.

Politseid saab numbrilt 112 kutsuda juba aastast 2015 ja enamik abivajajatest on selle muudatuse juba omaks võtnud. Häirekeskus vastab aastast miljonile hädaabikõnele. Viie aastaga on politsei vana lühinumbri valijate hulk järjekindlalt langenud, olles alguses

hinnanguliselt 30% ja tänaseks 2%. Kuigi protsentuaalselt on see Häirekeskusele tehtavast miljonist kõnest väike hulk, räägime me hinnanguliselt siiski 10 000 – 20 000 kõnest.

Olukorra leevendamiseks ja veendumaks, et kõik hädasolijad saavad abi, monitoorib Häirekeskus alates 1. märtsist, kas vana lühinumbri valinud siiski pöörduvad pärast seda numbrile 112. Tahame olla kindlad, et keegi ei jää abita, ja selleks peame veenduma, et kõned jõuaksid siiski õigele numbrile. Veel tänagi tuleb

ette, et numbrile 112 helistab inimene, kes jagab esmalt üllatust, et numbrid 01, 02 ja 03 enam ei tööta.

Ühtlasi paneme inimestele südamele, et üle vaadataks teavitusematerjalid majutusasutustes ja avalikes infokanalites, kus peab olema kirjas hädaabinumber 112, mitte muud numbrid. Pöörake tähelepanu, et erinevad stendid, voldikud, bülläänid, reisi- ja matkajuhid, turismitaludes ning hotellides olevad meelepead oleks kaasajastatud. Vale info võib maksta halvimal juhul kellegi elu.

112 POLITSEI KIIRABI PÄÄSTE

Hädaabinumber kõikjal Euroopas!

Jalametsa tee Imavere piirkonnas.

Lumetu talv jätab kruusateedele oma jälje

Järva valla teede spetsialist Helle Salum, kuidas on erakordne talv mõjutanud valla kruusakattega teedele? Kas mõned teed on muutunud päris läbimatuks?

Pikk ja lõputu sügis-kevadine periood ja vihmajärged on mõjutanud oluliselt ka Järva valla kruusateid. Kui muidu on talvel külm, kruusatee pind külmunud ja auke ei teki, siis praegu on kruusateede pealispind muutunud auklikuks ja pehmeks. Vähegi suurema liiklusedusega teedel, mille profiil on olematu, seisab vesi tee peal ja auk on augus kinni, kohati esineb ka suuremaid nn basseinikohti.

Päris läbimatuks on muutunud üks avalikus kasutuses olev tee, mis kulgeb majapidamiseni üle põllumaa ja pole sõiduauga läbitav. Tee seisundit ei anna hetkel kuidagi parandada, sest killustikku vedavaid autosid tee ei kannu. Pererahva auto seisab suurema tee ääres ja koduni liigutakse jalgsi seni, kuni teepind natukene taheneb, et saaksime killustiku peale vedada. Kasutame 16-32 fraktsiooniga killustikku, tagamaks veidigi kandevõimet.

Kui tavaliselt suletakse teed kevadise teede lagunemise aegu, kas ka praegu on teed raskeveokitele suletud? Kui väga vaja, kuidas siis teedele pääseb?

Järva vallas kehtib enamikul kruusateedel massipiirang. Samas on käes aeg, kui varutakse küttepuid, tehakse metsas raiet, põllumajandusettevõttes veavad silohoidlatest loomadele sööta. Iga selline tegevus jätab teele jälje, aga küttepuid peavad varutud ja loomad süüa saama.

Hetkel on esitanud taotluse liikluspõlvirangutega alal liiklemiseks kuus põllu- ja metsamajandusettevõtet, kes ootavad ilmalt miinuskraade. Oleme ettevõttega suhelnud ning kokkuleppe kohaselt väljastame loa kohe, kui on vähegi miinuskraade. Iga loa väljastamisel kaalutleme eraldi võimalusi vastavalt tee olukorrale. Ettevõtjad on probleemist teadlikud ja mõistavad seda. Ühe erandi oleme ka teinud, kui metsa uppus ära traktor ja eritehnikal oli vaja kiiret ligipääsu vaatamata sellele, et juurdepääsutee seisund oli väga halb.

Ettevõtjad teevad enamasti

ti vallaga koostööd, peavad kinni kehtestatud massipiirangutest ja tee rikkumisel on taastanud vedudele eelnenud olukorra enda kuludega. Samas sõideti rööpasse Jalametsa tee ning tee rikkuja jäi tuvastamata. Üldjuhul annab aeg arutust ja varem või hiljem saab vallavalitsus teada ka tee rikkuja.

Lumetõrjumise asemel veetakse sel talvel teedele kruusa. Kuivõrd muutub teede olukord sellest paremaks?

Oleme alustanud killustiku pealevedu olulistel teedel, kus sõidab bussitransport või kruusakattel on läbivajumisi. Teede hõõveldamist ei saa käesoleval ajal teostada, sest see muudab olukorra veelgi hullemaks ning tee võib peale seda muutuda läbimatuks.

Töid teostavad meie lepingulised teehooldajad, kruusa veetakse nii vähe kui võimalik ja nii palju kui vajalik ehk suurematesse roobastesse ja basseinikohtadesse. Pehmesse teekattesse kruusa lisamise kulu on 1,5 korda suurem, võrreldes kuiva teega. Oleme esialgu planeerinud eeldatavaks kuluks 10 000 eurot, kui olukord nii

jätub, kasvavad kulud sama summa ulatuses veelgi.

Mida liiklejatele soovivad? Kas kruusateid pigem vältida?

Seoses pehmete teedega on tulnud kodanikelt infot prügi-autode liikumise kohta, sagenevad on olukorrad, et prügiauto ei sõida prügikasti juurde ja firma esitab hiljem tühisõiduarve. Prügiautod on suure massiga ja vedaja ei soovi liigseid riske võtta. Sage on olukord, kui vaadatakse ainult teetsa olukorda ja edasi ei liiguta. Kruusateel sõitmine määrab autot, esineb nn slaalomi sõitmist aukude vahel, millest tulenevalt soovime liiklejal kasutada suuremaid asfaltkattega teid või siis alternatiivseid teid kojusõiduks. Soovime alati ka infot, kui teedel on näha metsaveokite liikumist (tee autost foto!) ajal, kui vihma sajab ja sõidu tagajärjel on teele tekkinud roopad. Siis saame ka kindlaks teha tee kasutaja ja tee rikkuja.

Täname tähelepanelikke kodanikke, kes on meid informeerinud kahtlastest veokitest, teada andnud teede olukorrast ning sellesse, mis sel talvel teedel toimub, mõistvalt suhtunud.

Järva vallas mõeldi spordivaldkonna tulevikule

Järva vallavalitsus osales kevadel teenuste disaini koolitusel koos Järva valla spordiklubidega (MTÜ Koeru SK ja MTÜ Ambla SK). Seejärel kandideerisime avalike teenuste delegerimise mentorprogrammi. Mentorprogrammi raames toimus neli kohtumist. Kokkuvõtlikult oli iga kohtumine seotud omaette temaatikaga, mille eesmärgiks oli sporditöö ühtse visiooni väljatöötamine.

Esimeseks mentorprogrammi teemaks oli spordikorrallatajate vajaduste kaardistamine. Näiteks spordiala harrastamiseks vajaliku infrastruktuuri, renoveeritud ja kaasajastatud baaside, võimlemis- ja turnimisväljakute olemasolu, koostöö, hästi töötavad klubid, toimivad kommunikatsioonilahendused valla tasandil, et jagada eelinfot ürituste ja tegutsevate spordiklubide kohta. Ka on tähtis valla rahaline toetus, eestvedajate olemasolu, sporditöö tegijate professionaalsed teadmised ning vabatahtlike kaasamine ja koolitamine.

Ühtse visiooni loomisel arutlesid sporditöö korraldajad, mida sooviksid nad oma töö tulemusena näha Järva valla spordivaldkonnas 3–5 aasta pärast. Näiteks, et oleks olemas tänapäevase toimiv spordi- ja liikumistaristu, et Järva vallal oleks oma lasketiir, seikluspark ja ujula, kus iga laps saaks õp-

pida ujuma, et rohkem noori tegeleks spordiga, läheks spordierialasid edasi õppima ka kõrgkoolide ning leiaks pärast õpingute lõppemist ka tee tagasi koduvalda. Tähtis on, et vähemalt 75% Järva valla elanikest oleks kaasatud liikumisse, et lisaks kergliiklusteede võrgustikule oleks valla iga piirkonnas väljõusaalid ja et rahvaspordiüritusi korraldataks kõigile beebidest eakateni. Tähtis on ka märgata erinevaid spordialasid (nt motokross), et tekiks uued tavad, näiteks Eesti Rally Järva-maa etapp Järva vallas.

Detsembrikuus kohtuti kahel korral. 3. detsembri kohtumisel arutleti soovitud tulemuste, sporditöö valdkonnas takistuste ja nende ületamise üle. Sellest kujunes välja kaks suunda, millele elluviimiseks 10. detsembril otsesid tegevusi mõeldi. Need on aktiivne Järva valla elanikkond (korrastatud ja kättesaadav sporditaristu, spordiüritused ja tegevused kõigile) ja hästi juhitud spordivaldkond (spordivaldkond on kaardistatud, toimuvad regulaarsed spordivaldkonna ümarlauad).

Täname kõiki kaasamõtlejaid ja osalejaid. **Kokkuvõtet mentorprogrammi käigus saadud sisenditest tutvustame spordivaldkonna ümarlaul, mis toimub 7. veebruaril kell 10 Koeru teeninduskeskuses.**

Rasmus Pedanik Sotsiaalse Innovatsiooni Laborist koolitust läbi viimas.

Eesti Piimandusmuuseumis oli 16. jaanuaril tänapäev koostö-partneritele. Muusikalist meeleolu lõi Trio Naturale (Ants Nuut, Allan Jakobi, Teet Veskus), maitseelamus pakkus kohvik Arturi Juures. „Meie maja saab 6. veebruaril 110aastaseks. Seetõttu meenutasime, mis selle aja jooksul selles majas on toimunud. Järgmisel suvel, aastal 2021 saab muuseumi avamisest 20 aastat,“ ütles muuseumi juhataja Anneli Siimussaar.

Sel aastal loodetakse ellu viia muuseumikeskkonna kaasajastamise projekt. „Ruumidesse lisanduvad tõetruud helid, mis meiereides vanasti olid: piima vastuvõturuumis selle ruumi ja katlamajas katlamaja heli, telefoni võttes keegi vastab. Põhiline on aga lüpstav lehm. Hakkame renoveerima õue peal asuvat kuuri arhiivihoidlaks: sel aastal tegeleme projekteerimisega, siis selgub ehituse maksumus. Ka majja ehitame kaks arhiiviruumi,“ tutvustas Siimussaar plaane, sest museaale lisandub pidevalt. „Meil lõpeb muuseumi väljapanek 1990ndate aastatega, mõtleme, kuidas siia saada ka piimanduse tänapäeva, mis on homme ajalugu. Ehk aitab MTÜ Piimaklaster, kelle juht Hardi Tamm täna siin oli. Saime käia veel Paide Piimakombinaadis, enne kui see lammutusse läks, ja saime sealt mõned esemed muuseumile. Eelmisel aastal oli meeldejääd koostöö Lembit Paaliga, kes avas Rutikevere meierei. Deponeerisime sinna mõned seadmed, mida külastajatele eksponeerida.“

Jätkub masinasaali kontserdisari, järgmine kontsert on 19. märtsil, kui tuleb külla Viljandi Sakala meeskoori topeltkvartett. „Põhirõhk läheb mai lõpus toimuvale 15. piimapäevale, mille pealkiri on seekord „Lehm“.“

2019. aastal oli külastajaid plaanitud 7000 asemel 8052.

1. märtsil algab uus korraldatud jäätmeveo periood. Järva vallas jätkab korraldatud olmejäätmeveo teenuse osutamist Eesti Keskkonnateenused AS.

Eesti Keskkonnateenuste esindajaga on võimalik kohtuda:

Aravete teeninduskeskuses

kolmapäeval, 12.02 kell 9–16
kolmapäeval, 19.02 kell 9–16

Koeru teeninduskeskuses

kolmapäeval, 26.02 kell 9–16

Kliendipäeval on võimalik täpsustada andmeid ja esitada küsimusi korraldatud jäätmeveo kohta.

Kliendipäevi viib läbi Eesti Keskkonnateenused AS esindaja Marika Martin.

2020. AASTA HUVITEGEVUSE JA HUVIHARIDUSE TOETUS

Sellel aastal toetab riik huviharidust Järva vallas 229 400 euroga, kuid valla noorsootöö spetsialisti Triin Konradi sõnul võib see veel muutuda. „Kui toetuse summa peaks jääma samaks, siis sellest teenusepakkuja toetuseks on 114 700 eurot, uuenduslike tegevuste loomise toetuseks 45 880 eurot ja Järva vallaga piirnevate omavalitsusüksuste munitsipaalhuvikoolide õpilaskoha tegevuskulu katmiseks 68 820 eurot,“ ütles Konrad. „Lisaks jäi 2019. aastal riigipoolsest toetussummast järele 77 000 eurot, mis jagatakse samuti sellel aastal välja vastavalt vajadusele.“

VEO- JA TÖSTETEENUSED, kõrvaltöste 12,5 tonni.

Eelistatud Järvamaal ja Lääne-Virumaal, võimalik ka üle Eesti.

Tel 5647 1977

Seekord reisime Karjala Vabariiki

Sedapuhku on reisi-siht Venemaale Karjalasse: Petrozavodsk – Kiži – Martsialnõje Vodõ – Kivatši – Kinerma – Sortavala – Ruskeala – Kroonlinn, reis toimub ajavahemikus 9.06–13.06.

„Euroopa kopsudeks“ kutsutud Karjala oma unikaalse looduse ja pärandiga kutsub end avastama. Meid ootavad Karjala põnev ja keeruline ajalugu, väikesed külad, iidset metsad, muistsed kaljujoonised, jumalad ja paharetid, põlised riitusepaigad, kaljune pinnas, palju metsa (ligi 50% territooriumist) ja palju vett. Umbes 60 000 järve, sealhulgas Euroopa suurimate hulka kuuluvad Ladoga ja Onega ning tuhanded jõed. Sellise järvede ja jõgede rohkusega pole Karjala esime mitte ainult Venemaa, vaid kogu maailma nn vesisemate piirkondade hulgas.

1. päev. Väljasõit Koerust kell 6.00. Sõidame Narva, kus ületame Eesti ja Vene piiri. Pärast piiriületust jätkame sõitu Karjala autonoomse vabariigi suunas. Räägime Karjala ajaloost ja tema kirjust saatusest. Lõunapeatuse teeme Peterburi lähedal kaubanduskeskuses. Õhul jõuame Staraya Slobodasse. Ööbime hotellis Staraya Sloboda.

2. päev. Pärast hommikusööki külastame Alexandro-Svirsky kloostrit, mis on asutatud 1487. aastal Valaami kloostri munga Aleksandri poolt. Sõidame Petrozavodskisse. Pärastlõunal külastame Kiži saart (laeva-sõidu ajal kaunid vaated Kiži skäärides), kus asub UNESCO Kultuuripärandi nimekirja kuuluv muuseumireservaat. Näeme suurepäraseid puitarhitektuuri meistriteoseid (ehitatud 15.–20. saj). Saarel on 22 kupliga Preobraženski kirik, kabelid ja väikesed kirikud, vanad talutared ning majapidamishooned. See on üks Venemaa esimesi vabahoiumuuseumi. Pärast Kiži saare külastust sõidame tagasi linnale ning tutvume põgusalt linnaga, mille alusepanijaks on Peeter I. Ööbime Petrozavodskis.

3. päev. Pärast hommikusööki alustame oma päeva väikese matkaga. Otsime üles ja vallutame Sampo mäe, mis võlgneb oma nime eepose „Kalevala“ põhjal Nõukogude–Soome ühistöös valminud filmile „Sampo“, mis osaliselt on siin kandis filmitud. Järgmisena lähme uudistama esimest Vene kuurorti Martsialnõje Vodõ, mille asutas Peeter I aastal 1719.

Seejärel sõidame Kivatši looduskaitsealale, mis on üks populaarsemaid turismiattraksioone Karjalas. Kivatši on Venemaa üks vanimaid looduskaitsealasid, mis asutati 1931. aastal teadlaste initsiatiivil. Kaitseala linnustik

ja loomastik on rikkalik, siin on registreeritud 216 linnuliiki ja 47 imetajaliiki. Vaatame kose vetemängu Suna jõel ning külastame muuseumi ja dendraariumi. Kui me veel väsinud pole ja väljas valge on, siis otsime üles ka Karjala vanima (eri andmetel 2–3 miljardit aastat), Girvasi vulkaani kraatri. Koos otsime märke kunagi aktiivset elu elanud vulkaanist. Öö Petrozavodskis.

4. päev. Pärast hommikusööki võtame suuna Ladoga põhjakaldal asuva Karjala vaimse keskuse Sortavala poole. Teel teeme peatuse Karjala ühes vanimas, 16. saj pärinevas Kinerma külas. Siin saab näha, kuidas elavad traditsioonilisi eluviise harrastavad karjalased tänapäeval. Saab tutvuda nende eluluga ning peame lõunapausi. Edasi sõidame vaatama Ruskeala marmorikarjääre, mis on üks suurimaid looduse ja inimkäte poolt loodud attraksioone Karjalas. Sügav marmorikanjon on unikaalne kompleks looduse ja kaevandamise tulemustest. Öhtupoolikul sõidame Sortavallasse, mis tänu oma vanalinnale on kantud Venemaa ajalooliste linnade nimistusse. Sortavala on ka laulupidude linn. Esime laulupidu Sortavalas toimus juba 1896 ning korraldajad said innustust just Eesti laulupidudest. Öö Sortavalas.

5. päev. Pärast hommikusööki võtame suuna kodu

poole. Sõidame läbi Peterburi ja Kroonlinna servast. Kogu jõuame hilisõhtul.

Rühmas on 30 reisijat. Hind: 340 eurot, ühekohalise toa lisatasu 95 eurot. Hind sisaldab: bussisõitu, 4 majutust koos hommikusöögiga, giid-reisisaatja teenust ja üldekskursioone.

Lisatasu eest: neli öhtusööki (hind 40 eurot inimese kohta), muuseumide külastus. Kui kõiki vaatamisväärsusi külastada, siis kokku hind umbes 90 eurot inimese kohta.

Viisa hind on 64 eurot inimese kohta. Viisade vormistamiseks vajalikud dokumendid (tegeleb kontaktisik Tõnu Vebel):

- pass, mis kehtib veel vähemalt 6 kuud pärast reisi lõppu
 - üks dokumendifoto (suurus 3,5 cm x 4,5 cm; värviline heledal taustal; otsevaates; tõsi-näoga; pilt ei tohi olla vanem kui 6 kuud)
 - täidetud küsitlusankeet (saab täita ka büroos kohapeal)
- Viisade taotlemisega seonduva ajakava edastab Tõnu Vebel osalejatele.

Kindlasti on sõiduks vajalik kindlustuse olemasolu (ka elektroonilise viisa korral), kas tervisekindlustus või tervisekindlustus koos reisitõrkega.

Informatsioon reisi kohta kontaktisikult Tõnu Vebel, tel 523 3133 või e-kiri: tonu.vebel@mail.ee

Võistlusmatk andis unustamatuid kogemusi

Aasta alguses on kogu Eesti jaoks oluline tähtpäev – Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev. Sel aastal tähistati 3. jaanuaril relvarahu 100. aastapäeva. Kaitseliidu Järva maleva Roosna-Alliku Üksikkompanii andis sel päeval vapratele sangaritele au Ambla ja Järva-Madise Vabadussõja mälestussamba ning Salme Kesleri mälestusmärgi juures. (Kesler oli Lehtmetsa kooli õpetaja, kes 18-aastaselt hukati taanduvate punaväelaste poolt.) Vabadusvõitlejate kangelastegusid meenutasid Roosna-Alliku Üksikkompanii kaitseliitlased koos Naiskodukaitse, Kodutütarde ja Noorkotkaste esindusega ning Eesti riigi iseseisvuse eest võidelnute auks viidi mälestusmärkide juurde küünlaid ja lilli.

Sellal, kui enamik eestlasi alles aastavahetuse tähistamisest toibus, leidis 3.–5. jaanuaril Valgamaal Tsirguliinas aset noorte talvine võistlusmatk „Valge välg“. Võistlusel osalesid ka Järva valla kodutütred Grete Roos ja Heleriin Gunin Albu rühmast ja Arli Orlovski Peetri rühmast ning Aravete noorkotkas Ranno Rätsep. Esindajatena olid kaasas Naiskodukaitse Roosna-Alliku jaoskonna esinaine Siret Niinepuu ja kodutütarde Albu rühma rühmavanem Triin Rannu.

Triin Rannu pajatab: „Oli esimene kord, kui noorte võistlusmatk toimus talvistes tingimustes ja osaliselt öisel ajal. Valgamaale Tsirguliina sõideti kohale juba reede õhtul, toimus stardijärjekorra välja selgitamine, instrueerimine, varustuse kontroll ja pakkimine. Laupäeva hommikul kell kaheksa startis rajale esimene võistkond ja nende järel kümne minutiliste vahedega veel kaks kümme võistkonda. Päeva ja öö jooksul tuli lahendada mitmeid põnevaid ülesandeid: luua raadioside ning edastada info, süüdata lõke, meisterdada vile, ületada takistus, tunda ära nii Eesti kui välismaa võtmeisikuid, anda sõlmedele õiged nimed. Viimasesse kontrollpunkti jõudis esimene võistkond pühapäeva hommikul kell viis. Seal anti start kolme kilomeetri pikkusele lõpujooksule. Lisaraskuseks sai iga rühm viieliitri veekanistri, mille pidi tervena finišisse toimetama. Kokku olid noored rajal 22 tundi ja läbisid ligikaudu 40 kilomeetrit. Kahjuks polnud maha sadanud paksu lund, nagu korraldajad oleksid soovinud, kuid öisel ajal langes temperatuur siiski miinuspoolele ja igaüks sai oma vastupidavuse korraldajatele proovile panna.“

Grete Roos: „Väga vahva kogemus, jälle midagi natuke uut. Minu arvates oli selle „jalutuskäigu“ juures parim see, et meile anti aega piisavalt rahulikult tempos liikuda. Oli aega mõtteid mõlgutada, öösel tähistavast vaadata, tiimikaaslastega suhelda, sest sellises koosseisus pole me varem matkanud, ja vahepeal ka lihtsalt jalga puhata. Võistluse tegid huvitavaks uued inimesed kontrollpunktides ning see, kuidas paljud punktid olid tavapärasest erinevalt lahendatud. Ei saa ka nimetamata jätta Valgamaa imeilusaid metsasid, kuhu nüüd tahaks kindlasti tagasi minna.“

Arli Orlovski: „Valge välg“ oli väga huvitav ja andis mulle palju uusi teadmisi ning kogemusi. Terve meeskond oli tore ja väga toetav ning mul oli äärmiselt hea meel, et sain võistelda sellise tiimiga. Võistlusel oli erinevaid kontrollpunkte, nagu sõlmede nimetamine, kannatanuga takistusraja läbimine, ID-kaardi tundmine, *airsoft*-relvaga laskmine ja palju muud sellist, kus tuli kasutada

meeskonnatööd. Häid mälestusi tuli võistluselt kuhjaga, aga üks meelde jäävamaid oli, kui olime ööpimeduses minemas punkti, kus sai heal juhul mõne tunni ka öönd nautida. Keerasime kõrvalteele ning otsustasime teeristis umbes viis minutit puhata ja seejärel edasi minna. Taevas ei olnud sel hetkel ühtegi pilve ning oli näha poolikut, kuid samas väga suurt ja erkast kollakasoranži kuud. Hetkel, kui toetasime puhkamiseks seljakottidele, nägin nii mina kui ka mõni teine meie meeskonnast taevas langevat tähte.“

Heleriin Gunin: „Läksin rajale ebakindlalt. Pelgasin, sest ei teadnud, mis täpselt toimuma hakkab ja kuidas ma hakkama saan. Seltskond oli meil tore ja rada oli põnev. Lõpp oli väga väsitav. Olen enda üle uhke, et suutsin raja läbida.“

Ranno Rätsep: „Mulle meeldis võistlusmatkal meie tiim töö ja suurepärase rada. Kõik kontrollpunktid olid põnevad, enim meeldis mulle laskmise punkt. Meelde jäid porised teed ja talveöö jahedus. Raskeks tegi

matka magamatus. Uneaega oli öösel vaid tunnike ning seegi lageda tähistava all. Kuna maanteedel oli vastutegevus, siis liikusime põhiliselt maastikul. „Valget välgku“ pean senistest võistlustest-laagritest raskeimaks, aga mul on hea meel, et selle läbi tegin ning sain palju uusi kogemusi.“

Siret Niinepuu: „Oli äärmiselt tore näha võitlemas nii palju noori külma, tuule ja enda tahtejõuga. Külmal ajal võistelda pole kerge ja see nõuab pingutust isegi kogunud võistlejatel. Meie segavõistkond oli vapralt matkarajal ja ausalt – respekt! Kui meil, esindajatel, oli võimalus öösel kolm tundi normaaltemperatuuriga võimalas magamiskotis magada, siis nemad kõndisid sel ajal õues. Meil oli magamiskotist külm välja tulla, mida tundsid siis veel nemad?! Olles ise kahel talvel Utria Dessandil võistelnud, tean väga hästi, kui võimsa asjaga need noored hakkama said, võisteldes talvisel ajal! Kindlasti said nad hindamatu kogemuse olla 22 tundi rajal, lahendada

Roosna-Alliku Üksikkompanii on Ambla, Aravete, Albu ja Roosna-Alliku piirkonna vabatahtlike kaitseliitlasi, naiskodukaitsejaid, kodutütred ja noorkotkaid ühendav Kaitseliidu Järva maleva üksus. Meiega on oodatud liituma mehed, naised ja noored, kellele läheb korda Eesti iseseisvus, inimeste turvatunne ja heaolu ning kes soovivad panustada kodu-, kodukoha- ja riigikaitse. Üks meie väärtusi on kogukondlikkus. Ühised väärtused, huvid ja kultuur tugevdavad kogukonda.

Kui tunned, et soovid meiega liituda või soovid rohkem teada meie tegmistest, võta palun ühendust Roosna-Alliku Üksikkompaniiga, kirjutades e-mail aadressile roosna.alliku@kailseliit.ee või helistades personalipealik Annika Tammele 5330 1415.

nutikust nõudvaid ülesandeid ja orienteeruda öisel ajal.“

Naiskodukaitse ja noortejuht **Mai Antons:** „Valmistab suurt rõõmu, et Kaitseliidu organisatsioonid teevad tihedat koostööd, täiskasvanud liikmed tegelevad noorte väljaõppega (luurelaager, kaardiõpe) ja esindamisega üleriigilistel võistlustel. Kõige värskem näide on „Valge välg“, möödunud suvel olid Roosna-Alliku ÜK kaitseliitlased Jaan Keerma ja Andres Paap esindaja-

teks noorkotkaste suvisel Mini-Erna võistlusel. Taolistel võistlusmatkadel saavad noored end parimas mõttes proovile panna, kasvab tahtejõud, eneseusk ja meeskonnatööoskus. Üheskoos tegutsedes oleme tugevamad, koostööd tehes on kasu ja rõõm mõlemapoolne, noored õpivad täiskasvanute käest tarkusi, oskusi ja hoiakuid ning kasvavad isamaalisteks kodanikeks, kellele läheb korda Eesti riik ja selle tulevik.“

Algased arutelud haridusvõ

ARNIKA TEGELMANN

Iga otsus, mis puudutab haridusasutuste töö ümberkorraldamist, on raske, kuid vajalik. Ei tasu uskuda, kui keegi ütleb, et kohe-kohe hakkab õpilaste arv kasvama. Seetõttu tuleb otsused teha võimalikult kiiresti, et pooltühjana seisvad koolimajad ei koormaks valla rahakotti, tõdesid esinejad valla hariduselu tuleviku arutelul.

20. jaanuari õhtupoolikul ummistasid kümned autod Järva-Jaanis Pika tänava – kultuurimajas arutati valla haridusvõrgu tuleviku üle ja saal oli rahvast täis.

Esmalt rääkis Järva valla haridusvõrgust ja selle tulevikust abivallavanem Tiina Oraste. Tema sõnul jätkavad munitsipaal-lasteaiad (7) tegevust senistes asukohtades eesmärgiga tagada kõigile valla lastele lasteaiakoht ja anda kvaliteetset alusharidust, võttes arvesse laste erivajadusi.

Seitsmest kolm lasteaeda (Imavere Mõmmi, Koeru Päikeseratas, Järva-Jaani Jaanilill) tegutsevad iseseisvate asutustena, teised koolide juures.

2019. aastal oli seitsmes lasteaias kokku 445 last, 15 valla last omandab alusharidust väljaspool valda ja see on igati normaalne.

Koolid peaksid tegema rohkem koostööd

Valla koole arendatakse ühtse võrgustikuna. Üldhariduskool on üheksa, neist suuremad Aravete keskkool, Järva-Jaani gümnaasium ja Koeru keskkool, mis pakuvad ka gümnaasiumiharidust. Lisaks töötab Järva-Jaani gümnaasiumi juures kaugõppeosakond.

Õpilastele tagatakse võimalikult kodulähedane põhiharidus. Olemasolev põhikoolide võrgustik säilib vähemalt ühinemispingu kehtivusaja lõpuni.

Põhikoolides õpib Järva vallas 883 last, väljaspool Järva valda omandab põhiharidust 74 ehk terve väikese põhikooli jagu lapsi. „See juba paneb natukene mõtlema,“ tõdes Oraste.

Järva valla gümnaasiumides õpib 91 last, väljaspool Järva valda (Paides, Tapal, Viljandis, mujal vähem) aga omandab gümnaasiumiharidust 96 last. „2019. aastal lõpetas meil gümnaasiumi 21 õpilast, neist kuus asus edasi õppima kõrgkooli, 11 ei jätkanud õpinguid (neist osa noormehi läks aega teenima) ja neli läks kutseharidust omandama,“ ütles Oraste.

Olemasolevate gümnaasiumite tuleviku otsustab ühinenud valla volikogu, arvestades õpilaste arvu täpsustatud prognoose, Paide riigigümnaasiumi rakendamise mõju ning gümnaasiumihariduse rahastamise mudelit.

Õpetajaid on rohkem kui kohti, kuid samas on puudu paljudest aineõpetajatest. Kuidas nii? „Õpetajaid on sel õppeaastal valla üldhariduskoolides 152, neist kvalifikatsiooninõuetele vastab 94. Kui taandada need täiskohtadele, siis vajadus oleks 119 õpetajale,“ ütles Oraste. Ehk paljud õpetajad töötavad osakoormusega. „Alushariduses on õpetajate arv 67 (neist 49 vastava kvalifikatsiooniga), samuti täiskohtadele taandades oleks vajadus aga 59 õpetaja järele. Samas otsib üks või teine kool pidevalt aineõpetajaid. Näiteks emakeeleõpetajaid. Neid on 34, vajadus oleks aga ainult 11 täiskohaga õpetaja järele – siis oleks meil kõik Järva valla koolid kaetud kvalifitseeritud eesti keele õpetajatega. Meie aga muudkui otsime. Omavahelist koostööd ei tehta,“ kritiseeris Oraste. „Kvalifitseeritud õpetajad on koolides olemas, kui me ainult suudaksime nad panna täiskohaga tööle. Kindlasti suudame tagada transpordi, et nad saaksid oma piirkonna koolide vahel liikuda. Seda teed on läinud need koolid, mis on ühtse juhtimise all, ehk Järva-Jaani-Peetri ja Albu-Aravete koolid. Siin on mõtlemise koht.“

Oraste vastas, et võluvitsa selleks pole, vaja on ainult tahet. „Peame otsima üles need õpetajad, kes on nõus käima mitme kooli vahet. Teine asi on jätkata koolide ühtse juhtimise alla viimisega, kus direktor ja õppejuht näevad suurt pilti ja saavad õpetajaid suunata.“

Oraste vastas, et võluvitsa selleks pole, vaja on ainult tahet. „Peame otsima üles need õpetajad, kes on nõus käima mitme kooli vahet. Teine asi on jätkata koolide ühtse juhtimise alla viimisega, kus direktor ja õppejuht näevad suurt pilti ja saavad õpetajaid suunata.“

Julged muudatused kulgevad valutumalt

Cumulus Consulting OÜ esindaja Mihkel Laan tutvustas

valminud Järva valla analüüsi, raputas rahvast graafikute ja arvudega ning rääkis rahvastiku vähenemisest ja vananemisest.

Statistikaameti mõni aasta tagasi tehtud prognoosi kohaselt kaheneb Järva maakonna rahvaarv järgmise paarikümne aastaga kolmandiku võrra, Järva vallas tähendaks see 2500 inimest vähem.

Cumulus Consulting OÜ töötas välja kaks stsenaariumit: esimene on hästi optimistlik, mille järgi Järva vallast enam keegi välja ei liigu ja säilib praegune rahvaarv (8928). „Meie rändestsenaarium ehk reaalne

stsenaarium on isegi karmimate numbritega kui statistikaameti prognoos ja kui kõik läheb nii, nagu siimaani on läinud, elab 20 aasta pärast Järva vallas 6000 elanikku. Kümne aasta perspektiivis on see arv 7300–7400.“

„Sünde on aastas 90–95, igas piirkonnas 20–25 sündi ehk klassijagu lapsi, kes on vaja kaheksa kooli peale ära jagada,“ tõdes Laan. Oluline on ka, et Järva valla kuju vaadates pole põhja- ja lõunaosal sidet ja loota, et Imaverest tuleks keegi Järva-Jaani kooli, pole mõtet – liikumissuunad on teised. Sündide arv hakkab aga kiiresti langema

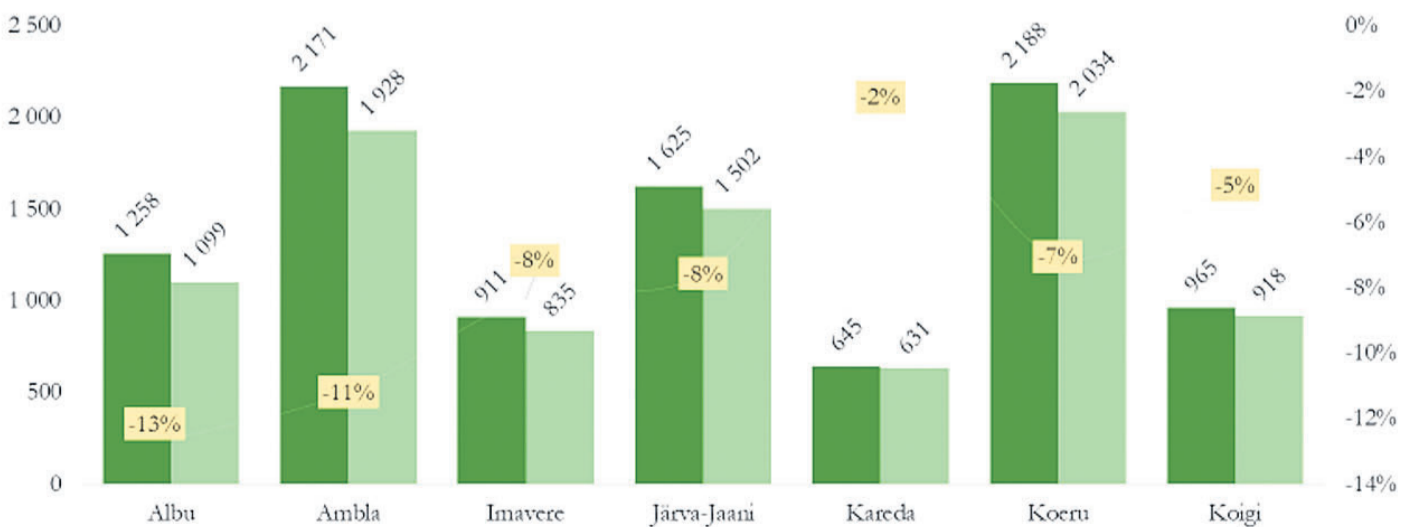
ja juba seitsme-kaheksa aasta pärast sünnib lapsi vaid 60 ringis ehk kolme klassikomplekti jagu. Mis tähendab, et kümne aasta perspektiivis läheb lasteaiakohti vaja kolmandiku võrra vähem ja kümne aasta pärast on ka põhikooliõpilasi 20% vähem.

Laane sõnul on haridusvõrgust rääkides oluline meeles pidada, et seda peavad üleval maksujad ehk inimesed, kes siin elavad ja tulumaksu maksavad. „Kui vaadata tööealiste elanike arvu prognoosi, siis kümne aasta pärast on neid, kes maksu maksavad, 20% vähem ja praegust koolivõrku sellise

ressursiga üleval pidada pole võimalik,“ ütles Laan. Ta lisis (et kõik graafikud poleks ainult allapoole), et 65+ inimeste arv on kasvutrendis. See tähendab taas survet maksumaksajatele, kelle arv väheneb.

Valla põhjaosas (Albu-Amb-la piirkonnas) on demograafiline olukord veidi halvem kui lõunaosas. „Järgmise 10–12 aasta pärast alates tänasest on lasteaiaealisi lapsi piirkonnas poole võrra vähem. Põhikooliealisi on viie kuni seitsme aasta pärast 200. Piirkonnas on praegu kolm põhikooli, kuid see on ühe põhikooli maht,“ tõi ta näiteks.

Rahvaarvu muutus piirkondades 2014–2019

õrgu tuleviku üle

„Imavere-Koigi piirkonna juures on Imavere demograafiline perspektiiv oluliselt viletsam kui Koigil. Põhjus: Imaveres on vähem sündinud naisi. Samas vanusegrupis on mehi poolteist korda rohkem kui naisi – kolme mehe kohta on kaks naist ehk valitseb reaalne pruudipõud.“ See kõik tähendab, et Imavere kooli õpilaste arv langeb kümne aastaga Laane sõnul 60 piirimalle. „Keeruline,“ tõdes ta.

Koigi tulevik on rõõmsam, sündide rohkem ja laste arv lasteaias ja koolis ei kahane nii drastiliselt. „Millised on aga võimalused neid kahte piirkonda, mis

pole küll teisest kaugel, koos vaadata, ei tea.“

Ka Koeru on keskmisest rõõmsama demograafilise pildiva, sest noori peresid on palju. Kuid kahenemine on tulevikus siiski 20-25%.

Järva-Jaanis on huvitav, et gümnaasiumiealised lapsed on 60-70 ringis, kellest pooled lähevad kutseõppeasutusse või tööle, teine pool läheb gümnaasiumi, kuid neist omakorda pooled suunduvad õppima väljaspoole valda.

Laane meelest on huvitav ka, et Karedal põhikoolialiste arv justkui ei vähene, aga tänane seis on see, et pooled selle piirkonna

lastest käivad mujal põhikoolis ning kohapealne, 25-30 lapsega põhikool pole kestlik.

Laan kinnitas, et kogu analüüs on vaid taustamaterjal selleks, et Järva vallas asju edasi arutada. „Mõistlik tundub rääkida kolmest suuremast keskuselt, Järva-Jaanist, Aravetest ja Koerust, kus on ka tulevikus piisavalt lapsi, et saaks rääkida alusharidusest ja põhiharidusest, vabaaja- ja kultuuritegemisest ning muust, mida vald jõuab 10-20 aasta pärast majandada. Imavere-Koigi oleks kahepeale ka justkui võrdne, kuid siiski kaks eraldi piirkonda. Kahte eraldi

põhikooli seal aga hästi välja ei mängi.“

Igas neljas piirkonnas peab Laane sõnul alusharidus säilima. Täna kaheksa põhikooli asemel tuleks aga perspektiivis rääkida neljast keskmise suurusega põhikoolist. „Nüüd on küsimus, kuidas sarnaspoole liikuda: kas oodata nii kaua kui võimalik ja teha otsuseid siis, kui enam midagi üle ei jää, või teha igasse piirkonda üks väga-väga hea nüüdisaegne põhikool, kus on head õpetajad, kellele suudetakse ka motiveerivat palka maksta, või proovida üleminekuvariante hoida kohadel väiksemaid kooliastmeid

ja teha pehmem mudel,“ arutles Laan. Tema soovitus oli muudatused julgelt ette võtta. „Kui neid hakatakse tasapisi tegema, pole lõpuks keegi rahul.“

Kuigi Laane sõnul Exceliga haridust ei korralda, pani ta välja veel ühe tabeli. „Kui me tahame, et Järva vald suudaks tulevikus investeerida, siis haridus on see koht, kust saaks ressursse leida. Kui kooli korraldatakse ümber nii, et jääb neli tugevat põhikooli, siis hoiaksime aastas püsikuludelt kokku kuni 850 000 eurot, mida saaks investeerida.“

Fookusesse peab jääma tugev põhikool

Rahvaarv kaheneb ja inimesed liiguvad linnadesse. „Ükskõik, mis lipp lehvib – punane, sinimustvalge või hoopiski poolkuu –, neid protsesse tuleb arvestada,“ kinnitas haridusekspert Kalle Küttis ja lisas, et Soome ja Rootsi urbaniseeruvad Eestist veelgi kiiremini.

Põhjalikumalt plaaniti Eestis haridusmaastikku ümber korraldada juba aastal 2009, sest vähemaks jäi nii õpilasi kui õpetajaid. Ja kui õpilasi on vähe, on õpetajatel vähem tunde ja neile ei saa maksta korralikku palka.

Küttis tõi näiteks 2019. aasta 11 kuu palgavõrdluse: kui Eesti keskmine õpetajapalk oli 1544 eurot, siis Järva vallas oli see 1388 eurot (Türi vallas vastavalt 1346 ja Paides 1466 eurot). „Vahe on 200 eurot. Mõni võib öelda, et nii ongi õige – lapsi on ka vähem. Mina arvan, et õpetajatöö on õpetajatöö, olgu klassis siis lapsi kümme või kaksikümme,“ ütles Küttis ja lisas, et arvud vihjavad sellele, et õpetajaid on Järva vallas rohkem, kui vaja.

Kolmas suur probleem on, et terve Eestimaa on nõukogude ajal täis ehitatud suuri koolihooneid. Eestis on juba rida näiteid, kus sellised kolossid lammutati ning asemele ehitati uued ja ökonoomsemad. Näiteks tõi Küttis Taebla keskkooli Läänemaal. „Kui vallavolikogu võttis vastu otsuse lõpetada Taeblas gümnaasiumihariduse andmine, lammutati maja maha ja ehitati uus, ühekorruseline koolihoone 120 lapsele. Koolimaja remontides või ehitades peame 25 aastat ette mõtlema,“ tõdes Küttis ja tõi veel mitmeid sarnaseid näiteid. Tema sõnul tuleks ruumide otsustamiseks kasutada võimalust haridusasutuse hoone-tesse tuua teisi asutusi ja tegevusi,

näiteks noortetuba/-keskus, raamatukogu, päevakeskuse ruumid eakatele, huvitegevuse toad.

Põhiharidust andvate koolide võrk asukohana ei vaja Küttise sõnul lähiaastatel optimeerimist. Peamine probleem ja sellest tulenevad väljakutsed on seotud gümnaasiumiastme õpilaste vähesega arvuga. Mingit haridusökonomilist põhjendust pidada vallas kolme gümnaasiumi pole. Isegi ühte mitte. Küll on poliitikutel õigus võtta vastu poliitiline otsus näiteks üks gümnaasium säilitada. „Kooli saab säilitada, see on poliitiline otsus, aga millegi muu arvelt,“ selgitas Küttis. „Kuid gümnaasiumiastme pidamisega kaotame fookuse meie eesmärgilt – tugev põhikool, kool, kus iga õpilane oma tugevuste, nõrkuste, huvide ja andekusega on oluline ja väärtustatud. Gümnaasiumihariduse ümberkorraldamisega on võimalik vabanevad vahendid suunata tugeva põhikooli arendamise ning õpilaste ja õpetajate transpordi korraldamisse.“

Anita Homin Albust küsis, kumb variant toimib Soomes ja Rootsis: kas klassiõpetaja annab tunde võimalikult kaua või annavad ainetunde (näiteks füüsikat, keemiat) selle aine õpetajad?

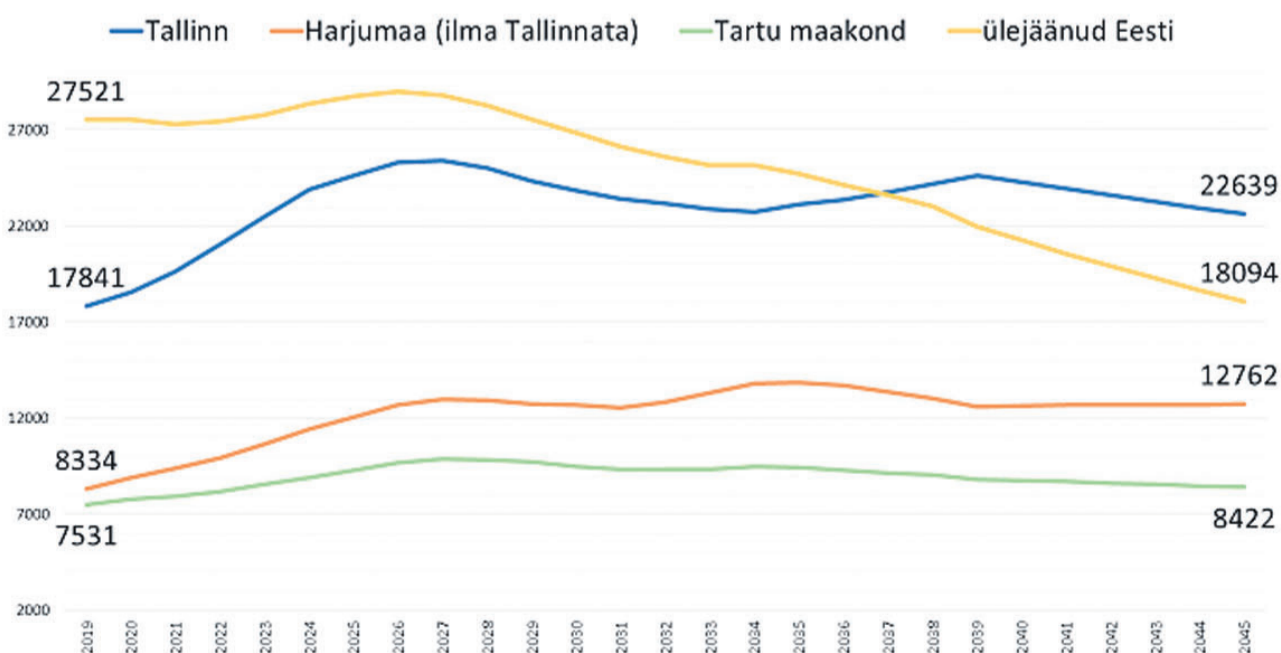
Küttis, kes on ise põhikoolis ja gümnaasiumis õpetanud 22 erinevat kursust, alates keeltest, lõpetades matemaatika ja füüsikaga, avaldas arvamust, et klassiõpetaja süsteemiga võiks minna põhikooli lõpuni, sest iga kõrgharidusega inimene on võimeline keemiat, füüsikat, bioloogiat kõrgkoolis ära õppima nii, et neid tunde anda.

Arutelu lõpuks andis volikogu haridus- ja noorsootöö komisjoni juurde moodustatud töörühma otsustest ülevaate komisjoni esimees ja töörühma juht Kalju Kertsmik. Toimus kolm koosolekut. Töörühmas oli 17 inimest (ekspertina Kalle Küttis), kes said ülesandeks haridusteema kogukondades läbi arutada ja töörühma kolmandal koosolekul ettepanekuid teha. „Mida aktiivsem oli töörühma liige, seda paremat tagasisidet kohtadelt saime,“ ütles Kertsmik. (lähemalt loe töörühma otsustest JVL I detsembrinumbrist, lk 6-7)

Sellega pole arutlused haridusteemadel lõppenud, vaid alles algavad, lubas Tiina Oraste.

Kohtumised sihtrühmadega toimuvad ajavahemikul 3.–25. veebruar.

15-19-aastaste prognoos, Statistikaamet

Toetused Järva vallas

Matusetoetus. Toetuse saamiseks tuleb esitada avaldus, lahkunu surmatõend ning kulu tõendav dokument. Avalduse võib esitada kolme kuu jooksul pärast surmakande koostamist ning matusetoetust on õigus saada isiku eest, kelle elukoht surma hetkel oli rahvastikuregistri andmete kohaselt Järva vald. Matusetoetust ei maksta, kui isik on kohtu poolt surnuks tunnistatud või kui matusekorraldajaks on ametiasutus.

Puudega lapse hooldajatoetus on igakuine toetus 3- kuni 18-aastase puudega lapse hooldamise eest. Hooldajatoetus määratakse isikule, kelle enda ja lapse elukohaks on rahvastikuregistri andmetel märgitud Järva vald ning kes ei saa tööle asuda puudega lapse hooldamise tõttu. Avaldusele lisaks tuleb esitada lapse puude otsus ning rehabilitatsiooniplaan selle olemasolul. Hooldajatoetust ei määrata, kui taotleja töötab, taotlejal on sügav puue, lapse hooldamine on tagatud teiste sotsiaal- või haridusteenustega, täiendavate toetuste või muu abi osutamiseks. Hooldajatoetus on tähtajaline: lapsele määratud puude lõpptähtajani või tähtajalise elamisloa kehtivuse lõpptähtajani. Osalise hooldusvajaduse korral on hooldajatoetus 75% hooldajatoetuse määrest, pideva hooldusvajaduse korral on hooldajatoetus 100% hooldajatoetuse määrest.

Erandkorras võib määrata hooldajatoetuse, kui lapse suhtes on hooldajal olenemata teiste sotsiaal- või haridusteenuste osutamisest osaline või pidev hoolduskoormus.

Täisealise isiku hooldajatoetus on igakuine sotsiaaltoetus raske või sügava puudega täisealise isiku hooldamise eest. Hooldajatoetust on õigus saada isikul, kes on määratud valla- valitsuse poolt raske või sügava puudega isiku hooldajaks, kellele ei maksta töötutoetust ning kelle suhtes on samaaegselt täidetud alljärgnevad tingimused:

- Hooldatav vajab oma vaimse või füüsilise seisundi tõttu igapäevast kõrvalabi ja järelevalvet;
- Hooldataval ei ole ülalpidamiskohuslasi või ülalpidamiskohuslane ei ole tervislikust või varalisest seisundist tulenevalt võimeline ülalpidamiskohustust täitma või ülalpidamiskohustusega isikul on oht tööturul välja langeda;

- Hooldatava abivajaduse tõttu ei ole hooldajal võimalik tööle asuda. Toetus määratakse hooldatava puude raskusastme kehtivuse lõpuni.

Ahulas disainitakse uut sotsiaalteenust

ARNIKA TEGELMANN

1. jaanuaril jõustunud seadusemuudatus nõuab väljaspool kodu osutatavale üldhooldusteenusele tegevusluba. Oli ette teada, et korrusmajas asuv Ahula sotsiaalne varjupaik seda ei saa, kuid juhataja Marika Tuhermi sõnul on uus teenus väljatöötamisel.

Ahula sotsiaalne varjupaik asus selle loomisest saati 1996. aastal (ametlikult 1. juulil 1997) korrusmaja esimese korruse kahes 3-toalises korteris, lisaks on sama trepikoja kolmandal korrusel üks sotsiaalkorter, mille klientidele pakuti päevast teenust. Sotsiaalne varjupaik oli koduks 15 kliendile. Septembris kolis neist uude kohta seitse – vald leidis neile kohad Imastus. Detsembris kolis ära viis (üks Koeru ja neli Aravetele). „Koeru läinud naise lahkumine oli kõige kurvem, kuna proua elas meil 13 aastat,“ tõdes Tuherm. Ja et kaks tuli uuele teenusele juurde, on nüüd kliente viis. Kohti on kümnele inimesele.

„Siia jääb päevane sotsiaalteenus isiku põhivajaduste rahuldamiseks, mis sisaldab majutust, pesupesemisvõimalusi ja toitlustust, ning hetkel on teenuse hind 270 eurot ehk kehtima jäi vana päevase teenuse hind. Uus teenus on alles disainimisel ja kontseptsioon

Hooldajakoolituse läbinud Thea Kaubi koos hoolealuse Milvi Sepaga.

Arnika Tegelman

tuleb teine,“ selgitas Tuherm ja lisas, et siin on hooldusel need kliendid, kellele sotsiaalkorteri on vähe, aga vanadekodusse pole veel õige aeg minna. „Igaühel on oma tuba. Päeval on siin töötaja – neid on meil lisaks mulle kaks (varem kuus), vahetused on 11-tunnised. Öövalvet pole ja see teebki teenuse hinna odavamaks.“

Teisipäeviti hakkaks suures toas olema eakatele sobiv näputööriing, et saaks suhelda.

Ühel kahest töötajast, Thea Kaubil täitus augustis alles esimene tööaasta hooldajana. „Eelmisest kohast mind koon-

dati ja kuna mu sõbranna töötas siin, kutsus ta mind siia proovima. Esimese hooga arvasin, et see pole mulle – ma ei suutnud uskuda, et suudaksin näiteks lamajaid pesta,“ rääkis Kaubi naeruseralt. Aga proovis ühe päeva, proovis päeva teiseigi ja talle endalegi üllatuseks läks kõik nii libedalt, nagu ta oleks seda tööd ennegi teinud. „Hirm oli täitsa asjatu,“ ütles ta.

Nüüd on tal ette näidata ka hooldustöötaja kutsetunnistus osahinguga Luwi aktiivkoolitusest, mille raames toimus ka esmaabikoolitus. „Sõitsin kaks kuud kodu, kooli ja töö vahet,“

lausus Kaubi, kes kasvatab ükssinda kolme last.

Kool näitas seda, mida ta varem oli valesti teinud. „Näiteks sain rohkem teada ergonomiast, kuidas ma kliente tõstan, samuti haiguste ja ravimite kohta. See oli superkoolitus, mis andis palju juurde,“ tõdes Kaubi.

Hooldaja töös on tema sõnul tore, et saab inimesi aidata. „Tuua rõõmu nende päevadesse. Ma olen neile alati olemas.“

Tuherm täpsustas, et Thea õppis hooldustöötaja kolmandat taset, kuid sooritas kutseeksami neljanda taseme. Teine töötaja veel õpib. „Kõik, kes siin töötasid

ja koondati, vastasid kvalifikatsiooninõuetele. Eriline on ka see, et kõik töötajad on olnud kohalikust kogukonnast ja ootavad nüüd, millal ma uue hoolekandeesutuse avan,“ ütles Tuherm.

Läinud aasta märtsis lõi Tuherm MTÜ Ahulakodu ja küsis vallalt uue hoolekandeesutuse tarvis rendile Ahula algkooli ruume. Volikogu otsustas ruumid anda üürile eelläbirääkimistega pakkumise korras üldhooldusteenuste osutamiseks ja et teisi tahtjaid polnud, saigi Ahulakodu ruumid endale. „Uus maja tuleb kindlasti, ehitusluba on käes,“ kinnitas Tuherm.

IMAVERE RAHVAMAJA KUTSUB
KÕIKI KÄSITÖÖHUVILISI

30. JAANUARIL
KELL 14.30

VÕTA KAASA: KÄÄRID, NÕEL
JA MÕNUS LAPPIDES-PITSIDES "HULLAMISE" TAHE...

PANE KOKKU 4-LIIKMELINE VÕISTKOND JA TULE MÄNGIMA!

IMAVERE MÄLUMÄNGUTURNIIR

AJURAGIN

2019/2020
HOOAJA III VOOR

IMAVERE
RAHVAMAJAS

31. jaanuaril kell 18.30

PÕNEVAD KÜSUMUSED
KOOSTAB
MÄLUMÄNGUMEISTER

MATI ROOSMAA

Osavõtutasu
2 eurot
õpilastele
tasuta

Albu nootekeskuse noort juhendaja Elen Pent andis teada, et möödunud kevadel taotlesid nad raha Eesti Noorsootöö Keskuse projektist „Varaait VOL 15” ja saidki 2395 eurot! Nende projekt kandis pealkirja „Noored ratastele”, mille tarvis kogunes koos omaosalusega 3000 eurot. „Selle eest soetasime Albu noorte-

keskusele uusi rattaid ja rulluiske. Koostöös Albu kooliga käisime rattamatkal ja rabamatkal (pildil), kus julgemad söitsid rulluiskega laudteedel. Saime korraldada ka rataste ja rulluiske parandamise töötubasid. Nüüd peaks nii mõnigi noor oskama oma ratast parandada,” tõdes Elen.

Elu esimene võistlus päädis meistritiitliga

ILMAR UDAM

27. ja 28. detsembril peeti Otepää 1,3 km kunstlumeringil Eesti meistrivõistlusi laskesuusatamises. Stardis oli üle 200 osaleja, ala populaarsus kasvab. Mehis Udam tuli koju meistritiitliga.

Esimesel päeval oli ilm tuuline ja sadas lörtsi – laskmiseks meistrivõistlustele kohaselt keerulised olud. Sõideti nn distantsi ehk iga möödalask tähendas 45-sekundilist trahvi. Läbida tuli neli tiiru ehk kaks laskmist püsti ja kaks lamades. Nulli ei suutnud võistluse jooksul lasta keegi, kõige vähem saadi trahve kaks.

Järva vallast olid stardis Me-

his (M17), Maanus (M15) ja Ilmar Udam (harrastajad), kõigil elu esimene päris laskesuusavõistlus. Pinget lisasid lätlased ja leedulased, kes sama võistluse raames oma parimaid selgitama olid tulnud. Ju polnud neil sedagi lund, mis meil.

Mehis sai nelja tiiru peale kokku üheksa trahvi, kuid nendest poistest, kes temaga võrselt sõita suudavad, ei lasknud paremini keegi. (M17 klassis saadi kõige vähem trahve – kuus.) Nii tuli Mehis üheksasekundilise edumaaga oma elu esimesel võistlusel Eesti meistriks! Seljataha jäid ka kõik lätlased ja leedulased (kokku võistlejaid 27). Baltikumi parim poiss! Saavutusele lisas vürtsi väike jama püssiga. Treener Tõnu Pääsuke otsustas enne võistlust Mehise püssi kaba pikema vastu vahetada. Pealelaskmise alguses aga selgus, et selle kabaga see püss ei lase. Aega polnud, pealelask-

mine kestab 25 minutit, Mehis pidi jooksma hoolderuumi ja ise, ilma igasuguse kogemusega, püssitoru vana kaba peale tagasi kruvima. Sai hakkama ja jõudis veel püssi pealegi lasta.

Maanusel ei sujunud laskmine üldse, kolme lamades tiiru peale sai ta 13 trahvi. Tasuks 28. koht. Ka temal sai võistluspäeval püssi juures muudatusi tehtud ja ilmselt ei suutnud ta nendega kohaneda. Miks nii? Sest püssid on SK Biathloni omad ja me saamegi need õlga panna alles võistluspäeval.

Ilmar sai oma esimesel võistlusel maha pooled märgid ja nelja tiiru peale 10 trahvi. Tasuks harrastajate 3. koht. Lamades märgid kukuvad kergemini, püsti laskmine, eriti tuulega, tahabki harjutamist saada.

Teisel päeval oli kavas sprint. Kaks tiiru, iga möödalask eest trahviring, ilm samuti tuuline.

Mehis alustas nulliga lama-

destiirus, aga püstitiiru eest tuli tal läbida kolm trahviringi. Kuna Ivar Vsihtsev Otepäält tegi kogu võistluse ainsa puhta laskmise (0+0), tiirudes tegutseb ta kogunud tegijana kiiremini ja rajal Mehisele palju ei kaota, siis polnud võitjas kahtlust. Ivar Vsihtsev tuli M17 klassi Eesti meistriks, võites ajalisel ka kõiki M19 klassi poisse. Mehis sai ligi minutilise kaotusega M17 vanuseklassis hõbeda, võites pronksimeest omakorda minutiga. Taas jäid seljataha kõik lätlased ja leedulased.

Maanus sai kahe tiiru peale seitse trahvi ja M15 klassi 21. koha.

Ilmar lasi jälle alla pooled märgid, tasuks harrastajate 4. koht.

Pärast võistlust harjutasime Otepääll veel paar päeva laskesuusatamist, aga lõpuks ei võimaldanud ilmataat enam kunstlumeringilgi suusatada.

Lühidalt

• Järva valla noorsootöötajad käisid 12.–14. jaanuarini noorteinfo YIntro koolitusel Hiiumaal. YIntro koolitus on Euroopa Noorteinfo ja Nõustamise Agentuuri ERYICA välja töötatud koolituspakett, mis on suunatud noorsootöötajatele ja annab professionaalsed teadmised noorteinfotööst, kuidas arendada ja vahendada noorteinfo teenust kvaliteetselt.

Koolitust viivad läbi ERYICA poolt akrediteeritud YIntro koolitajad Kristel Pisa, Kaie Pranno ja Maarika Leht-Zolotov. Nad rääkisid, millist noorteinfot on võimalik kätte saada

ja kust seda saab, mis mõjutab infovajadust noore puhul (nt probleemid, info üleküllus, keeleoskus jne). Räägiti ka, millised võimalused on noorte infovajaduse hindamiseks, kuidas luua oma infovõrgustik, noorteinfotöö protsessist, info uuendamise olulisusest, sest vananenud info on ohtlik.

Et koolituskulud kaeti Järva valla koostöörupi projekti rahast ja see toetus on väljastatud Eesti Noorsootöö Keskuse poolt, ei kaasnenud noorsootöötajatele mitte mingeid kulutusi. Koolituse teine osa toimub 10.-11.02.2020 samuti Hiiumaal.

• Järva valla noorte osaluskohvik saab teoks 5. veebruaril kell 13 Koeru kultuurimajas.

Osaluskohviku mõte on valgustada noori noortevolikogu teemal enne, kui hakkame valimisi korraldama, et iga noor, kes plaanib oma kandidatuuri üles seada, teaks, mis on noortevolikogu eesmärk.

Oodatud on noored üle Järva valla. Oma osalusest andke eelnevalt teada kas kooli huvijuhile või noortekeskuses toimetavale noorsootöötajale.

Osaluskohvikus moodustame noortest neli gruppi ja on neli teemalauda. Ühe laua juures saab peatuda kõige rohkem 30 minutit, et siis liikuda ringiratast järgmise juurde.

Noortevolikogu eesmärk on anda noortele võimalus kaasa rääkida neid puudutavates otsustes. Noored otsustavad ise ja pakuvad lahendusi.

Noortevolikogu esindab noorte huve ja annab võimaluse kaasa rääkida valla noorsootöö korralduslikes küsimustes, tutvustada noortele demokraatia põhimõtteid, julgustada kodanikualgatusi.

Noortevolikogu on vaja selleks, et Järva valla noored saaksid end kuuldavaks teha, osalemine annab võimaluse olla osa kogukonnast - tunda, et kõigi arvamus on oluline, samuti harjub noor nii kaasa rääkima, sekkuma ja mitte mööda vaatama, rikastades sel moel oma kogukonda ja Järva valda üldiselt.

Külalisena on kohal Eesti Noorteühenduste Liidu juhatuse esimees Roger Tibar, Järva valla volikogu esimees Jüri Ellram, Järva vallavanem Rait Pihelgas ja Nopi Üles noorsootöö spetsialist, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse büroojuht Carolyn Mets.

Kohtume kohvikus!

OOTAME KÕIKI

**30. JAANUARIL
KELL 14.00**

IMAVERE RAHVAMAJA

**KÄSITÖÖMEISTER
MALL VESILO**

NÄITUSE

“AJATUD LAPIKIRJAD”

AVAMISELE

NÄITUS ON AVATUD 25. MÄRTSINI

Kuhu minna

JAANUAR

30. jaanuaril kell 14 Imavere rahvamajas Mall Vesilo käsitöönäituse „Ajatud lapikirjad“ avamine. Kell 14.30 samas Mall Vesilo töötuba kõigile käsitööhuvilistele

31. jaanuaril kell 18.30 Imavere rahvamajas mälumänguturniir „Ajuragin“

31. jaanuaril kell 11.30 Albu põhikoolis XVII Hansenist Tammsaareni loomingu võistlusegmine

31. jaanuaril kell 18 Järva-Jaani kultuurimaja kohvikinos „Džässis ainult tüdrukud“

VEEBRUAR

2. veebruaril kell 11 Järva-Jaani kirikus küünlapäeva ja Tartu rahulepingu 100. aastapäeva jumalateenistus, millele järgneb mälestushetk Vabadussõjas langenute ausamba juures.

2. veebruaril kell 11.30 Koeru ausambapargis Tartu rahulepingu 100. aastapäeva tähistamine

4. veebruaril kell 19 Järva-Jaani kultuurimajas Kuressaare Linnateatri etendus „RÖÖVSAAK“

7. veebruaril kell 19 Järva-Jaani kultuurimajas film „Talve“. Pääse 5.- ja 3.50

7. veebruarini Koeru kultuurimajas avatud Heli Tuksami maalinaitus „Pühademeelolus“

10. veebruaril kell 12 Koeru kultuurimajas Kanarbiku kino-kohvik. Film „Perekonnata“. Täispilet 4.-, sooduspilet 3.-

15. veebruaril kell 13 Koeru kultuurimajas raamatuklubi Vaimuvalgus 45. aastapäev. Oodatud klubi liikmed.

16. veebruaril Admiral Pitka mälestusele pühendatud rahvatk

16. veebruaril kell 16 Koeru kultuurimajas teater. Teatritrupp KaRaKTer etendus R. Cooney „Igaühele oma“. Pilet 10.-, müügil Koeru kultuurimajas ja tund enne etenduse algust kohapeal. Tel 385 4364

20. veebruaril kell 19 Aravete keskkooli saalis Vabariigi aastapäevale pühendatud kontsert, esinevad Hanna-Liina Võsa ja naisrahvatantsurühm Sebijad. Tasuta

20. veebruaril kell 18 Koeru kultuurimajas EV 102 kontsert

21. veebruaril Järva-Jaani kultuurimajas vabariigi aastapäeva tähistamine

22. veebruaril kell 12 Koeru kultuurimajas sportmängu darts võistlused Januse Käo karikatele. Registreerimine algab kell 11

22. veebruaril Pärnuru rahvamajas EV aastapäeva kontsert, esineb Hedvig Hanson

23. veebruaril Järva-Jaani kultuurimajas koguperefilmi „SIP-SIK“ esilinastus

24. veebruaril Albu mõisa saalis A. H. Tammsaare nimelise Järva valla kirjanduspreemia kätteandmine ja EV 102 kontsert, esineb Laikrete perebänd

Ansambliil POSS valmis uus video kaverile „Meremehe armastus“. Uus video filmiti üles Preediku järve ääres Sääskülas ja Arulepiku talus. Videos mängib meespeaosa Tiit Tammeleht Alburahva Teatrist (keskel) ja naispeaosa Triinu Palmiste PiibeTeatrist. Üleskutsele osaleda humoorika video massistseenis kaluritena vastas enam kui 25 kohalikku ja kaugemat meest. Agaramad võtsid kaasa kajaki ja paadi. Video on vaatamiseks ja kuulamiseks üleval Youtube'is.

Lõbus tantsumuusikaansambel POSS tegutseb 2017. aastast ja on rõõmistanud publikut kõikjal Eestis. Ansambliisse kuuluvad Arlet Palmiste (laulja), Viki Vassiljev (kitarr), Mait Paldra (bass) ja Jaanus Tüli (trummid). See on juba ansambli teine video, mis võeti üles Järva vallas. Eelmisel aastal valminud video laulule „Kauges külas“ võeti üles peamiselt Mägede küla liivakarjääris ja Sääsküla külas. Mõlema video režissöör on Andri Puusepp.

Võistu Tammsaare loomingu esitama oodatakse ka täiskasvanuid

XVII Hansenist Tammsaareni loomingu võistlusegmine toimub Järvamaal Albu Põhikoolis reedel, 31. jaanuaril ning VI samanimeline võistlus 13. märtsil Ida-Virumaal TÜ Narva Kolledžis. Narva võib tulla kõikidest Eestimaa piirkondadest.

Traditsioonilisele võistlusele on sel aastal lisandunud siht-rühmana täiskasvanud, võistlusegmine vilistlased. Võistlusegmine eestvedaja Enda Trubok ei osanud öelda, kas täiskasvanud üldse julgevad esimesel korral tulla. Igatahes lehe trükkimiseks päevaks (23. 02) neid end kirja pannud veel polnud, kuid Truboki sõnul lähebki registreerimine lahti viimasel minutil, nagu ka õpilased saavad tekstid

pähe viimasel minutil. „Mõni võib olla Albus publiku hulgas ja võtab hoogu, et Narvas üles astuda,“ pakkus ta.

Trubok on märganud, et kes on hakanud võistlusegmitel käima, see jääbki, neljandast kuni lõpuklassini välja. Või on lugejate seas ühe pere lapsi. Nüüd on „Tõe ja õiguse“ film andnud uue tõuke Tammsaaret lugeda. „Olen rääkinud Narva kandis muust rahvusest inimestega, kellele see film väga hinge läks. Ka räägivad Ida-Virumaa raamatukogutöötajad, et „Tõe ja õiguse“ I osa on hakatud rohkem laenutama. Ja kui inimestelt küsida, millist Eesti kirjanikku ja teost nad teavad, mainitakse ikka Lutsu

„Kevadet“ ja Tammsaare „Tõde ja õigust“,“ ütles Trubok.

Võistlusegmine eesmärk ongi populariseerida A. H. Tammsaare loomingu nii eesti rahvusest kui ka muud keelt kõnelevate inimeste hulgas, arendada noorte eesti keele kui riigikeele oskust ja tutvustada Tammsaare loomingu kaudu noortele eesti kultuuri. Samuti tutvustada Tammsaare sünnipaika Vargamäel ning Ida-Virumaa kui Tammsaarega seotud paika (Narvas sai Tammsaare gümnaasiumi lõputunnistuse, Narva-Jõesuus puhkas perega).

Et tegu on võistlusegmisega, kus tuleb lugeda peast 3- kuni 5-minutiline katkend/lühipala vabalt valitud Tammsaare teo-

sest eesti keeles, arvestatakse hindamisel repertuaari valikut ja sobivust lugejale, teksti mõtte esiletoomist, kõnetehnika valdamist (rõhud, rütm, välted, diktsioon) ja kontakti publikuga (silmsidet jne). Esitus peab kuulajat mõjutama. Kõike seda jälgivad hindajad, kelle seas on ka Paide teatri näitlejad Jan Teevet ja Ursel Tilk ning Rain Mikser Tallinna Ülikoolist.

Päeva algul tutvutakse Tammsaare sünnipaigaga Vargamäel ning päeva lõpetab küünalde süütamine Tammsaare ausamba jalamil Järva-Madisel kell 16. 30.

Albu võistlusegmisele saab end kirja panna enda.trubok@gmail.com 27. jaanuariks ja Narva võistlusegmisele enda.trubok@ut.ee 10. märtsiks.

ÕHKSOOJUSPUMPADE MÜÜK JA PAIGALDUS JÄRVAMAAL

KODUKLIIMA
soodsaim kütelahendus

Tõnu Taal ☎ 50 27 221 ✉ paide@kodukliima.ee

10. jaanuaril selgusid Roosna-Alliku mõisas 2019. aasta maakonna parimad spordis.

Tunnustatud said ka Järva valla sportlased. Järvamaa Omavalitsuste Liit tunnustas parima meessportlase tiitliga jahilaskur Igor Hominit. Parima meessportlase preemiale kandideeris Järva vallast veel Kert Piirimäe Koigi kergejõustikuklubist.

Kultuurkapitali Järvamaa ekspertgrupp tunnustas 2019. aasta sporditegijat, spordisündmust ja andis välja elutööpreemia. Parim sporditegija 2019 preemia läks Ahti Uppinile (SK Vargamäe). Preemiale kandideeris Järva vallast veel Jaak Tammik (maadlusklubi Järvamaa Matimehed).

Aasta spordisündmuseks tunnistati Järvamaa maastikuratta seeriavõistlus. Peetud viieetapiline võistlus selgitas välja parimad maastikuratturid, pakkudes võistlusmomenti nii lastele, rahvasportlastele kui ka harrastajatele. Järvamaa maastikuratta seeriavõistluse viiest etapist kolm toimub Järva vallas Aravetel, Järva-Jaanis ja Koerus.

Järvamaa spordiliit jagas preemiaid viies kategoorias. Parima naissportlase valimisel mahtus esikolmikusse Kätlin Piirimäe Koigi kergejõustikuklubist, parimate noorsportlaste esikolmikusse aga Keidy Kaasiku (Ambla SK) ja Mehis Udam (RRSuusaklubi). Esmakordselt sai rahvas valida oma spordiaasta lemmiku, kes pälvis tiitli „Järvamaa Sporditäh 2019“. Eredaima sporditäh tiitlile Järvamaa taevaskandideerisid Lisell ja Robin Jäätma, Marko Remlik, Markus Anvelt, Paide Linnameeskond ja Kert Toobal. Särava tiitli pälvis Järva valla jõumees Marko Remlik.

Ahti Uppin

Fotod Helje Mets

Marko Remlik

Eesti juunioride meistrivõistlused vabamaadluses

Soomes Porvoos toimusid 18. jaanuaril Eesti meistrivõistlused vabamaadluses. Tegemist on koostööprojektiga Eesti ja Soome maadlusliidu vahel. Võistlustel osalesid ka Järva valla sportlased. Naistemaadluses võitis Marta Pajula (Tapa VSK, pildil) meistritiitli, noormeeste arvestuses võitis koerukas Andri Matrov raskekaalus hõbemedali.

TULEMUSED:

- 61 kg: Brent Bürkland 5. koht (Kareda, JMM)
 - 86 kg: Elmar Braks 5. koht (Koeru, JMM)
 - 92 kg: Kennet Künnarpuu 4. koht (Järva-Jaani, JMM)
 - 125 kg: Andri Matrov 2. koht (Koeru, JMM)
- TÜDRUKUD**
- Marta Pajula 1. koht (Kärvete, Tapa VSK)

MAALEHE XI

Maaleht

MAASPORTIKESKUSE SIHTASUTUS

MAADLUS-TURNIIR

Maaleht ja Maaspordikeskus korraldavad auhinnavõistlused vabamaadluses

1.–2. veebruaril 2020

1. VEEBRUAR: KEHALISTE KATSETE ALGUS KELL 10.30

2. VEEBRUAR: VABAMAADLUSTURNIIR KELL 10.00
DEMONSTRATIIVESINEMINE TÕSTMISES 11.00

1. veebruaril toimub pärast kehalisi katseid kätelkäimise võistlus
2. veebruaril osaleb auhinnatseremoonial Kaitseväge orkester

E-piima spordihallis
Aiavilja 1, Paide linn

Lisainfo: toomas@maaspordikeskus.ee,
www.maaspordikeskus.ee

FEKAALIVEDU VÄLIKÄIMLATE RENT TRANSPORDITEENUS

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee
www.speqagri.ee

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsiooniorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Pakume tööd klienditeenindajale! Rohkem infot katlin@bertberta.ee. Tel 508 1741

Müüa saetud ja lõhutud kuivi küttepuid (30 cm, 40 cm ja 50 cm). Tel 504 5632

Müüa soodsalt 3-meetriseid küttepuid. Tel 507 4553

Müüa tooreid küttepuid (lepp, sanglepp, kask, okaspuu). Mõõdud 25-60 cm, vastavalt kliendi soovile. Tel 501 3862

Müüa saetud, lõhutud küttepuid! Eri pikkused. Tel 558 4210

Metsa- ja põllumaa ost Järvamaal. Info 510 2224. info@impeerium.ee

Müüa lõhutud küttepuid (pikkus vastavalt soovile, erinevad puuliigid). Müüme ka kuiva ja 3 m küttepuid. Tel 507 4553

Müüa kuivad kaseklotsid 40 l võrk-kottides koos transpordiga. Tel 528 7186

Sõiduaudode kokkuost. Tuleme kohale üle Eesti. Tel 553 3060. Väga kiired tehingud! Raha kohe kätte!

Vahetada dokumentidega ja tagavaramootoriga 1983. aasta Opel Kadett mõne vana asja vastu. Tel 5565 8796.

Hoonete soojustamine puistevillaga, teostame ka vajalikke eeltöid. Konsultatsioon objektile TASUTA! Puistemees OÜ, tel. 501 6689, ken@puistemees.ee

Teostame vihmaveesüsteemide ja katuseturvatoodetega seotud töid. Vihmaveerennid toodame kohapeal valtsimismasinaga – puuduvad liitekohad. Vihmaveerennid OÜ, tel 527 1059, info@vihmaveerennid.ee

Soovin osta heas korras hobuvankri. Tel 526 2309

Metsa korraldamine, hindamine ja nõustamine alates 1993. 516 5071, Aarne

Müüa kuivi kütteklotse. 504 5632

Müüa või vahetada sõidukorras Mercedese tehnikaga Korea maastur vana auto või mootorratta vastu. Tel 5565 8796.

Ostan vanaaegseid asju 5555 5527 vanaaegsedasjad@gmail.com

Ostan garaaži Järva-Jaanis. Tel 516 3644

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus

Järva-Jaani, Pikk 56

Tiraaž 4300

Toimetaja Arnika Tegelman

arnika@aleht.ee

Trükk AS Printall

Toimetus ootab kaastöid iga kuu viimase

täisnädala esmaspäevaks.

KOERU AUTO OÜ PAKUB

Mini kopp-laaduri teenust
Auto sise-välipesu teenust
Tööstus-lao ruumide renti

Info tel 5559 9393
www.koeruauto.ee
Tiigi 6, Koeru

Nüüd Koerul
oma 5-kohaline

TAKSO

TELLIGE JA SÖITKE

Tel 5303 0415

Ostame kasvatat ja ladustatud võsa

Raiume võsast puhtaks:
kraavid, tee- ja põlluääred,
lepikud, haavikud jne.

Tel 505 2239

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VIJAT

Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

- SÕIDU-, JA VEOAUTODE, PÕLLUMAJANDUS- JA METSATEHNIKA REMONT
- KEEVITUSTÖÖD
- REHVITÖÖD (sõidu- ja veoautod, traktorid)

Albu, Järva vald • Tel 5198 9888 • Hunting Grupp OÜ

FEKAALIVEDU JÄRVAMAAL

pütt suurusega 8 t ja 16 t, voolikud kuni 50 m

Tellimine: 527 6087 Valeri
Hunting Grupp OÜ

ÜLDEHITUS- JA REMONDITÖÖD 5648 4056

- Katusetööd
- Välisfassaadid
- Terrassid
- Akende ja uste vahetus
- Siseviimistlus
- Põrandatööd
- Plaatumine

SÕIDUKITE HOOLDUS- JA REMONDITÖÖD 5883 1831

- Rehvitööd
- Rehvide müük
- Varuosade müük
- Salongi keemiline pesu
- Diagnostika

Järva-Jaani Kultuurimajas
21. veebruaril kell 20.00

PIDUPÄEVA PIDU

ansambliga VÄLIHARF

Meelde jäävad
emotsioonid ja
lõbusa tuju loob
õhtujuht
TARMO LAMP

Kokteile segab ränbaar PEEKER

Ja moes on sel õhtul TRIIBULINE

Pääse kuni kella 20.30 7€, pärast seda 10€

Info ja laudade broneerimine 5804 3238 Ülle

~ Tule peale! ~

Säbrapäeva DISKO

14. VEEBRUAR KELL 20.00

LAUDADE BRONEERIMINE
TEL 385 0164, AMBLA

SISSEPAAS TASUTA

Hingesaatjad

MATUSETALITUS MIS TOOB HINGE RAHU!

Meie büroo leiad Suur-Aia 19, Paide
Kõik matusteks vajalik ühe koha pealt!

Tel +372 5800 0906 vastab 24/7

www.hingesaatjad.ee

www.facebook.com/Hingesaatjad

Matusekorraldus kogu Järvamaal!

